

aktive på arbejdsmarkedet. Det er således moderate tal, vi har med at gøre. Men jeg skal med det samme understrege, at der er tale om prognoser, der i sagens natur er forbundet med betydelig usikkerhed.

Det er imidlertid ikke rigtigt, når forslagsstillerne hævder, at Tyskland og Østrig hermetisk vil lukke deres grænser for borgere fra de nye EU-lande, og at Danmark som følge heraf vil blive oversvømmet af personer, der egentlig hellere ville være taget til Østrig eller Tyskland.

Tyskland og Østrig har meddelt, at de vil indføre nationale overgangsordninger. Vi ved endnu ikke, hvordan disse overgangsordninger kommer til at se ud, men noget fuldstændigt stop bliver der ikke tale om.

Det danske arbejdsmarked er i øjeblikket i en situation med svagt stigende ledighed og fallende beskæftigelse. Der er dog stadig mangel på arbejdskraft inden for visse faggrupper. I løbet af nogle år vil mangelen på arbejdskraft imidlertid tiltage markant på grund af de demografiske ændringer i befolkningen. Et åbent og fleksibelt arbejdsmarked er derfor en vigtig del af grundlaget for at sikre en fremtidig velstandsudvikling i Danmark.

Ud fra en samlet betragtning er det derfor positivt, at EU's åbne marked fremover vil omfatte en markant større kreds af europæiske lande med et klart økonomisk vækstpotentiale, og at borgere fra de nye EU-lande som følge heraf også kan varetage ledige job på det danske arbejdsmarked.

For det første har regeringen tilsluttet sig principperne fra den tidligere regerings erklæring fra juni 2001 om at ville åbne det danske arbejdsmarked for borgere fra de nye lande i forbindelse med EU's kommende udvidelse.

For det andet er regeringen opmærksom på, at EU's generelle regelsæt vedrørende vandrende arbejdstagere hurtigt kan give adgang til en lang række konkrete ydelser, der indgår i det danske velfærdssystem. Andre EU-medlemslande, herunder f.eks. Sverige, er i samme situation.

To hensyn skal tilgodeses, når vi skal vælge en dansk model. Hovedprincipperne for mig er derfor, at der er fri adgang til det danske arbejdsmarked, men at der ikke er fri adgang til sociale ydelser og den danske statskasse. Vi arbejder derfor med at udarbejde en national foranstaltning, og en sådan kan spænde vidt.

Som nævnt har Tyskland og Østrig meddelt, at de vil regulere tilgangen til deres arbejdsmarkeder. Dette kan eksempelvis ske gennem kvote-

ordninger. Udstedelse af arbejdstilladelser kan også gøres betinget af, at der ikke allerede findes ledig arbejdskraft i landet til de pågældende job. I begge tilfælde vil der være tale om en national foranstaltning.

En uafhængig udredning har anbefalet den svenske regering, at der stilles krav om tidsbegrænsede opholds- og arbejdstilladelser i Sverige, men at disse udstedes så at sige automatisk, når blot der er tale om et reelt job hos en godkendt arbejdsgiver. Dette er også en national foranstaltning.

Kl. 18.40

Regeringen arbejder på at udforme forslag til en dansk national foranstaltning, der på den ene side giver borgere fra de nye EU-lande mulighed for at opnå reel beskæftigelse på det danske arbejdsmarked fra tidspunktet for optagelsen, og som på den anden side kan forebygge opblomstringen af et gråt arbejdsmarked og minimere en utilsigtet brug af de sociale ydelser.

Den nationale foranstaltning, vi overvejer, vil tilgodese begge målsætninger. Vi vil åbne for reelle job på det danske arbejdsmarked og samtidig undgå den frie adgang til det danske velfærdssystem.

Det er vores opfattelse, at et dansk regelsæt for håndtering af de vandrende arbejdstagere fra de nye EU-lande langt hen ad vejen vil kunne forebygge en utilsigtet brug af sociale ydelser. Regeringen vil dog samtidig parallelt hermed gennemføre en selvstændig vurdering af, om der i relation til udvalgte sociale ydelser er behov for særlige initiativer i lyset af EU-udvidelsen. Man kunne f.eks. spørge, om det er ret og rimeligt, at personer fra de nye EU-lande efter et kort ophold på det danske arbejdsmarked kan tage sociale ydelser med til hjemlandet for en længere periode.

Der er efter regeringens opfattelse behov for nærmere at se på de ydelsestyper, hvor det i dag er muligt at tage dem med ud af landet, den såkaldte eksportabilitet af sociale ydelser. Men der er grænser for, hvor langt regeringen ønsker at gå. EU-retten siger jo klart, at arbejdstagere fra EU-lande som udgangspunkt har ret til sociale ydelser på lige fod med danske statsborgere. Hvis vi derfor går dramatisk til værks i forhold til sociale ydelser, vil det også ramme herboende danske statsborgere.

Vores initiativer på dette felt vil naturligvis ske under hensyntagen til regeringens generelle socialpolitik, herunder vores holdning om ikke at sænke de generelle ydelseniveauer.